

Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden, Världsbanken samt de regionala utvecklings- och investeringsbankerna 2012 och 2013

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet (UU) beslutade den 20 mars att ge finansutskottet (FiU) tillfälle att senast den 15 april 2014 yttra sig över regeringens skrivelse 2013/14:139 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden (IMF), Världsbanken samt de regionala utvecklings- och investeringsbankerna 2012 och 2013 samt över partimotion 2013/14:U316 (MP) yrkandena 57 och 58 från den allmänna motionstiden 2013.

Finansutskottet har beslutat att yttra sig över skrivelsen i de delar som rör finansutskottets beredningsområde samt över partimotion 2013/14:U316 (MP) yrkandena 57 och 58.

Finansutskottet anser inte att något initiativ är nödvändigt med anledning av motionsyrkandena. Yrkandena bör därför avstyrkas.

I yttrandet finns en avvikande mening (MP) och ett särskilt yttrande (V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redogörs för verksamheten i Internationella valutafonden (IMF), Världsbanken samt de regionala utvecklings- och investeringsbankerna 2012 och 2013. I skrivelsen ingår bl.a. följande avsnitt som hör till finansutskottets beredningsområde: övervakning av den globala ekonomin och enskilda länders ekonomiska politik, institutionernas utlåning och resurs-situation samt institutionella frågor som t.ex. styrnings- och inflytandefrågor.

Motionerna

I partimotion 2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP) framhålls vikten av remitteringar, dvs. pengar som migranter skickar till sina hemländer. Motionärerna hänvisar till uppgifter från Världsbanken som visar på att de globala remitteringarna är tre gånger så stora som det globala biståndet. Kunskapen om remitteringar och deras påverkan på den ekonomiska utvecklingen bedöms dock som väldigt begränsad, vilket motionärerna vill ändra på. Motionärerna anser därför att regeringen bör ge Statistiska centralbyrån (SCB), Riksbanken och Finansinspektionen i uppdrag att säkerställa att Sverige i fortsättningen lämnar säkra uppgifter om remitteringar från Sverige till Världsbanken (yrkande 57). Motionärerna vill vidare att kostnaderna för att skicka remitteringar från Sverige sänks och att regeringen tar initiativ för detta (yrkande 58).

Finansutskottets ställningstagande

Som finansutskottet tidigare uttryckt är det av stor vikt att riksdagen får god information om verksamheten i de internationella institutionerna och möjlighet till inflytande över Sveriges agerande i institutionerna. Skrivelsen ger riksdagen en möjlighet att bl.a. följa institutionernas verksamhet, resultat, styrning och organisation. Finansutskottet anser att det är viktigt att Sverige aktivt använder sitt politiska och ekonomiska inflytande i institutioner som EU, IMF och Världsbanken.

Finansutskottet kan konstatera att den ekonomiska och finansiella kris som bröt ut 2008 starkt har präglat institutionerna bl.a. i form av ökad utlåning och nya reformer i institutionerna. Flera resursförstärkningar har också genomförts. I samband med dessa förstärkningar har krav ställts på att frågor som t.ex. klimat och miljö samt jämställdhet ska få ett ökat genomslag i institutionernas verksamhet, vilket finansutskottet välkomnar.

När det gäller institutionernas övervakningsarbete vill finansutskottet understryka vikten av IMF:s och Världsbankens verksamhet med att bl.a. övervaka och analysera den globala ekonomin. Mot bakgrund av den ökade finansiella och ekonomiska integrationen och därmed den ökade ris-

ken för spridning av finansiella och ekonomiska chocker mellan olika länder välkomnar finansutskottet IMF:s förstärkta övervakning av den finansiella sektorn och dess eventuella gränsöverskridande effekter. Genom att förstärka övervakningen förbättras IMF:s förutsättningar att förebygga kriser och värna finansiell stabilitet. Utskottet anser därför att det är viktigt att IMF fortsätter arbetet med att utveckla och fördjupa analysen av spridningseffekter samt arbetet med policyrekommendationer som ges till medlemsländer, vilket också ligger i linje med regeringens prioriteringar.

Frågor om inflytande är enligt finansutskottet viktiga för verksamhetens legitimitet. Medlemsländernas inflytande i institutionerna bör därför speglas av deras ekonomiska betydelse i världsekonomin. Samtidigt vill utskottet betona vikten av att också små och välutvecklade länder, som i dag ger betydande finansiella bidrag, har ett rimligt inflytande. I den pågående översynen av kvotformeln inom IMF bör BNP få en betydande vikt för att just spegla länders position i världsekonomin, men samtidigt måste också ekonomisk öppenhet få en betydande vikt för att spegla länders integration i världsekonomin. Inflytande är viktigt bl.a. för att behålla verksamhetens legitimitet. En försvagad legitimitet kan riskera att förändra förutsättningarna för fortsatta bidrag. Det är därför också viktigt med transparenta regler och processer vid beslut om medlemsländernas inflytande. Finansutskottet kan också notera att det är en av regeringens prioriterade frågor, att alla länder ska ges möjlighet till insyn och inflytande i processen vid förhandlingar om ett förändrat inflytande inom IMF. Finansutskottet kan vidare notera att regeringen arbetar för att stärka låg- och medelinkomstländernas inflytande i Världsbanken, vilket utskottet välkomnar.

När det gäller frågor om styrning i de internationella institutionerna anser finansutskottet liksom regeringen att det är viktigt att tillsättningen av institutionernas ledningar sker i öppna och meritbaserade processer som är öppna för sökande från alla länder. Finansutskottet välkomnar de framsteg som gjorts inom bl.a. Världsbanken och IMF med framtagande av processer för tillsättningen av institutionernas högsta chefer, som slår fast att kandidater från alla medlemsländer ska kunna söka tjänsterna.

Finansutskottet välkomnar också regeringens arbete med mer öppna och transparenta institutioner och kan notera att flera av institutionerna har gjort framsteg på detta område, bl.a. i de nyligen beslutade reformerna som inbegriper strategiska mål, decentralisering och öppenhet. Enligt finansutskottet är en större transparens i institutionerna viktig för en effektiv global styrning.

När det gäller att öka kunskapen om remitteringar kan finansutskottet notera att Konsumentverket i december 2013 fick i uppdrag av regeringen att inrätta och tillhandahålla en webbaserad informationstjänst för remitteringar. Genom tjänsten ska konsumenterna kunna jämföra olika betaltjänstleverantörers kostnader för att flytta pengar från Sverige till ett låg- och medelinkomstland i enlighet med Organisationen för samarbete och utvecklings (OECD) och Kommittén för utvecklingsbistånds (DAC) definition.

Tjänsten ska tas i bruk senast den 1 december 2014. Finansutskottet kan vidare notera att regeringens mål är att verka för billigare och säkrare remitteringar från Sverige.

Enligt uppgifter från SCB används sedan 2013 en ny metod för att samla in uppgifter om remitteringar. Finansinspektionen överlämnar uppgifter till SCB om samtliga betalningsförmedlingsföretag som har tillstånd att bedriva verksamhet. Därefter samlar SCB kvartalsvis in uppgifter från ett urval av dessa företag. Uppgifterna rapporteras sedan vidare internationellt. Den nya metoden ger enligt SCB betydligt bättre och säkrare uppgifter än tidigare arbetssätt och överensstämmer väl med hur andra länder tar fram sina uppgifter om remitteringar.

Mot bakgrund av det som anförts ovan anser inte finansutskottet att något initiativ är nödvändigt med anledning av motionsyrkandena. Yrkandena 57 och 58 i partimotion 2013/14:U316 (MP) bör därför avstyrkas av utrikesutskottet.

Stockholm den 10 april 2014

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Pia Nilsson (S), Jörgen Hellman (S), Peder Wachtmeister (M), Carl B Hamilton (FP), Per Åsling (C), Sven-Erik Bucht (S), Staffan Anger (M), Per Bolund (MP), Anders Sellström (KD), Sven-Olof Sällström (SD), Ulla Andersson (V), Jörgen Andersson (M), Ardalan Shekari (S), Ann-Kristine Johansson (S) och Lotta Olsson (M).

Avvikande mening

Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden, Världsbanken samt de regionala utvecklings- och investeringsbankerna 2012 och 2013 (MP)

Per Bolund (MP) anför:

De globala remitteringarna är enligt Världsbanken tre gånger så stora som det globala biståndet. Trots detta är kunskapen om remitteringar och deras påverkan på ekonomisk utveckling mycket begränsad. Bland det absolut viktigaste som länder kan göra för att bidra till ekonomisk utveckling och välstånd är att göra det enklare för migranter att röra sig över gränserna. Därför bör regeringen ge Statistiska centralbyrån, Riksbanken och Finansinspektionen i uppdrag att säkerställa att Sverige i fortsättningen lämnar säkra uppgifter till Världsbanken om remitteringar från Sverige.

Vidare bör regeringen vidta åtgärder för att sänka kostnaderna för att skicka remitteringar. Redan vidtagna åtgärder välkomnas men måste följas upp för att säkerställa att de får avsedd effekt.

Detta innebär att jag anser att utrikesutskottet bör tillstyrka partimotion 2013/14:U316 (MP) yrkandena 57 och 58.

Särskilt yttrande

Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden, Världsbanken samt de regionala utvecklings- och investeringsbankerna 2012 och 2013 (V)

Ulla Andersson (V) anför:

I likhet med utskottsmajoriteten anser jag att det är viktigt att jämställdhetsfrågor integreras i institutionernas verksamhet och kan också konstatera att viktiga reformer har vidtagits, men att mycket arbete återstår.

IMF och Världsbanken har under decennier spelat en avgörande roll för många länder i syd. De har också spelat en central roll vid framtagandet av fattigdomsbekämpningsstrategier som de flesta länder i syd i dag arbetar utifrån. Dessa strategier tar i för liten utsträckning hänsyn till jämställdhetsfrågor. Jämställdhetsperspektivet ska konsekvent genomsyra institutionerna, och kvinnor ska inkluderas i arbetet med att ta fram dem. Därför anser jag att Sverige borde verka mer kraftfullt för att institutionernas avtal, program och strategier alltid ska innehålla en analys av hur effekterna förhåller sig till konventionen om avskaffande av allt slags diskriminering av kvinnor.

Även när det gäller klimatfrågor kan det konstateras att flera av institutionerna har vidtagit viktiga åtgärder i sina verksamheter för miljö- och klimatfrågor. Det är bra men på detta område borde Sverige verka för att institutioner för klimatfinansiering underställs FN och inte Världsbanken. I likhet med många organisationer runt om i världen anser Vänsterpartiet att FN:s klimatfond bättre kan möta utvecklingsländers behov av att hantera klimatkrisen än Världsbanken, givet dess fortsatta finansiering av fossila bränslen och bristande inflytande för fattiga länder.